

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY
W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W ROPIE
ZA 2021R.
ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ**

Rodzina jest dla nas wszystkich najważniejszą wartością, której nie można niczym zastąpić. Jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a przede wszystkim jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju dzieci. To właśnie one potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłość samodzielność życiową dla zapewniania ochrony przysługujących im praw i wolności. Niestety rodziny nie zawsze radzą sobie z prawidłowym funkcjonowaniem. Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych jej członków, nie zapewnia bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. Nie spełnia także istotnych zadań z punktu widzenia zdrowia psychicznego samych członków rodziny oraz całego społeczeństwa. Dlatego tak ważne jest wspieranie rodzin przeżywających trudności, mając głównie na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi oraz ich ochrona i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych został nałożony na samorząd gminny **ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. 2020 poz.821 z późn. zm.)**.

Zgodnie z art. 179 ww. ustawy w terminie do 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do zadań własnych gminy, określanych w art.176 ww. ustawy, należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, dostępność do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym,
- 6) sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Powyższe zadania zrealizowane są w oparciu o założenia programowe i ustawowe, zawarte w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Ropa na lata 2018 – 2021”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/235/18 Rady Gminy Ropa z dnia 26 lutego 2018r.

ZADANIA REALIZOWANE W GMINIE ROPA W 2021r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie w zrealizował następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

GOPS w Ropie opracował i realizował „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ropa na lata 2018 – 2021”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/235/18 Rady Gminy Ropa z dnia 26 lutego 2018r.

Głównym założeniem programem jest skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do pełnienia ich zadań. Celem szczegółowym programu jest:

- 1) Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin,
- 2) Zabezpieczenie potrzeb socjalno – bytowych dziecka i rodziny,
- 3) Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 4) Poprawa funkcjonowania oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- 5) Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych,
- 6) Uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych,
- 7) Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Od 15 stycznia 2021r. GOPS w Ropie zatrudnił asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w zadaniowym czasie pracy. Osoba zatrudniona na tym stanowisku posiada stosowne kwalifikacje art.12 ustawy o pieczy zastępczej. W tym czasie asystent miał możliwość korzystania z form doskonalenia zawodowego poprzez cykliczny udział superwizji grupowej w ramach projektu pn. „Doskonalenie kompetencji kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie. Ponadto uczestniczył w spotkaniu poświęconym poprawie współpracy międzyinstytucjonalnej organizowanym w Gorlickim Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Gorlicach, a także innych szkoleniach tematycznych online.

Koszt związane z zatrudnieniem asystenta rodziny w 2021r. wynosiły 56 309,85 zł, w tym 54 309,85 zł budżetu gminy oraz 2000 zł z innych źródeł.

3. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystentów rodziny

W 2021r. GOPS objął wsparciem łącznie objęto pomocą 5 rodzin, w tym 10 małoletnich dzieci. Współpraca z rodzinami była prowadzona na wniosek pracownika socjalnego, po wcześniejszym wyrażeniu zgody ze strony opiekunów i założeniem aktywnego udziału rodziny. W bieżącym okresie sprawozdawczym nie było rodzin, które posiadały sądowe zobowiązanie do współpracy z asystentem.

Praca asystenta odbywała się głównie w miejscu zamieszkania rodzin, a w razie potrzeby asystent towarzyszył rodzinom w załatwianiu bieżących spraw. Asystent podjął współpracę z:

- szkołami i przedszkolami (dyrektorami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym),
- przychodniami lekarskimi,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Gorlicach,
- kuratorami społecznymi i zawodowym ze Sądu Rejonowego w Gorlicach,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorlicach,
- Gorlickim Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Gorlicach,
- Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach.

Ponadto asystent współpracuje z pracownikami socjalnymi, konsultując na bieżąco wydarzenia z życia rodzin, dalsze planowane działania oraz proponowane formy wsparcia. Pracownik socjalny w początkowym etapie współpracy służy asystentowi, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych współpraca polega na wymianie posiadanych informacji. Asystent rodziny i pracownik socjalny uzupełniają się w podejmowanych działaniach i wymieniają nie tylko wiedzę na temat danej rodziny ale również swoim doświadczeniem, a wszystko po to aby osiągnąć pozytywne wyniki w podejmowanych działaniach i tym samym jak najlepiej pomóc rodzinom słabszym społecznie.

Główne problemy z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny to:

- niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń rozwoju i zachowania,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- nieprawidłowe prowadzenie gospodarstwa domowego,
- trudności w budowaniu właściwych relacji w rodzinie,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- niepełnosprawność i problemy zdrowotne dzieci i członków rodziny,
- trudności finansowe rodzin,
- niskie samoocena i brak wiary w swoje możliwości klientów.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- Analizowaniu sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, opracowaniu i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;

- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- motywowaniu do poprawy warunków mieszkaniowych rodzin;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci oraz kształtowaniu właściwych postaw i ról w rodzinie;
- poprawie wzajemnej komunikacji w relacjach rodzinnych, motywowaniu do wzajemnego dialogu i zrozumienia, podtrzymywania więzi rodzinnych;
- działaniach integracyjnych na rzecz rodziny - kształtowaniu umiejętności organizowania wolnego czasu rodziny;
- współpracy z instytucjami oraz pomoc rodzinom w nawiązaniu kontaktów z instytucjami, szczególnie działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach;
- motywowaniu rodzin do troski o stan zdrowia, podejmowania specjalistycznego leczenia, regularnych kontroli lekarskich oraz bieżących wizyt u lekarza POZ;
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych oraz wyrównawczych;
- wsparciu w organizacji nauczania zdalnego;
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych dla podopiecznych;
- wsparcie i poradnictwo w pokonywaniu trudności szkolnych, wdrażanie metod nagradzania, motywowania i karania;
- motywowaniu i pomocy w zorganizowaniu diagnozy i pomocy w poradni psychologiczno – pedagogicznej;
- prowadzeniu działań zaradczych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego oraz udziału w grupach wsparcia;
- motywowaniu do podejmowania i utrzymywania pracy zarobkowej;
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- motywowaniu do aktywnego szukania pracy, korzystania z ofert Powiatowego Urzędu Pracy;
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym, monitorowanie bieżących rachunków, rat kredytowych i codziennych wydatków;
- wsparciu psychicznym rodzin oraz wsparciu w budowaniu pozytywnego poczucia własnej wartości oraz panowania nad emocjami i stresem;
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną.

4. Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Zadanie to realizowane było przez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorlicach oraz Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, które umożliwiają mieszkańcom powiatu bezpłatne poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne, wsparcie w sytuacjach kryzysowych. Informacja o możliwości skorzystania z oferty placówki została zamieszczona na tablicy ogłoszeniowej GOPS w Ropie oraz zamieszczona na stronie

internetowej. Ponadto pracownicy Ośrodka na bieżąco informowali klientów o możliwości uzyskania tam pomocy. W razie potrzeby interesanci byli kierowani do Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach – Punkcie Pomocy Rodzinie (porady i konsultacje psychologiczne, porady prawne).

5. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Zgodnie z art. 29 ust.2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W bieżącym roku sprawozdawczym nie funkcjonowały na terenie Gminy Ropa rodziny wspierające.

6. Monitoring sytuacji rodzin, w tym monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

GOPS w Ropie na bieżąco monitorowała sytuację w rodzinach objętych pomocą Ośrodka oraz w zależności do występujących potrzeb. Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej prowadzony był na bieżąco zarówno przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych Ośrodka i kierownika GOPS.

7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny

Ośrodek realizował powyższe zadanie, sporządzając sprawozdania z zakresu wspierania rodziny (półroczne i roczne) za rok 2021 i przesyłając je właściwemu wojewodzie, z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego oraz w celu realizacji zapisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn.zm.) zauważa się potrzebę objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem. Konieczna jest kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych i obejmie je długoterminowym wsparciem.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Ropie
mgr Ewa Domańska